“Deputātu kvotas” valsts budžetā un iespējama Maksātnespējas likuma grozījumu bremzēšana

Likumdošanas iniciatīvu izskatīšanas un Saeimas ieceļamo[1] valsts amatpersonu iecelšanas monitoringa ziņojums – 2016. gada novembris

Kopsavilkums

Novembrī budžeta veidošanā kārtējo reizi bija novērojami deputātu priekšlikumi, kuri paredz līdzekļu piešķīrumu konkrētām iniciatīvām, jeb tā sauktās deputātu kvotas. 2017. gada budžeta projektā „deputātu kvotām” piešķirti 27,9 miljoni eiro[2]. Šāda prakse ir necaurskatāma, un nav redzami vienoti principi un kritēriji, kas ļautu pretendentiem godīgā konkurencē pieteikties līdzekļu iegūšanai. Paši „deputātu kvotu” priekšlikumu iesniedzēji bieži vien nebija ieradušies komisiju sēdēs, lai pamatotu savu ierosinājumu nepieciešamību, un viņu vietā to darīja frakciju kolēģi. Uz precizējošiem jautājumiem par līdzekļu iecerēto izlietojumu, priekšlikumu aizstāvji nereti nespēja sniegt detalizētu skaidrojumu vai solīja to izdarīt vēlāk. Izskanēja arī aicinājums „uzticēties Ministru kabinetam”, kurš esot priekšlikumus atbalstījis. Kvotu sistēma visticamāk nenodrošina līdzekļu sadali vienmērīgai valsts attīstībai. Publiskajā telpā pieejamie apkopojumi liecina, ka, piemēram, Ventspils pašvaldība kvotu priekšlikumu ietvaros saņēmusi pat divreiz vairāk līdzekļu kā nākamā lielākos līdzekļus saņemošā pašvaldība (Liepāja).

Vēl 2016. gada novembrī novērots gadījums, kas vismaz daļēji atbilda monitoringa metodoloģijā ietvertajai pazīmei “valsts institūciju un to funkcionēšanas aspektu, kuri rada normatīvus korupcijas ierobežojumus, kapacitātes mazināšana vai kapacitātes audzēšanas mēģinājumu kavēšana bez izvērsta (pietiekama) pamatojuma”. Tika iesniegti un vēlāk strauji pieņemti grozījumi Maksātnespējas likumā, kas pēc vairāku deputātu domām izmantoti, lai attaisnotu bezdarbību saistībā ar krietni plašāku šā likuma grozījumu projektu, kas Saeimā atrodas jau kopš 2014. gada decembra.

Monitorings novembrī aptvēra 83 likumprojektu izskatīšanu un 1 amatpersonas iecelšanu (skat. pielikumu dokumenta beigās). Projekta Saeimas monitoringa metodoloģija pieejama: http://deputatiuzdelnas.lv/assets/upload/userfiles/files/Metodologija%20gala%20variants%20jul%202016(3).pdf

[1] Šajā dokumentā ar jēdzienu “iecelšana” tiek saprasta arī apstiprināšana.

[2] Pēc žurnāla “IR” aprēķiniem: http://www.irlv.lv/2016/12/2/saeima-deputatu-kvotas-sadalijusi-nepilnus-28-miljonus-eiro

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

“Deputātu kvotu” priekšlikumi, veidojot budžeta likumprojektu

Novembra mēnesī Saeimā aktīvi turpinājās darbs pie budžeta un budžeta paketes likumprojektiem. Budžeta veidošanas gaitā kārtējo reizi novērojama prakse, kas tiek pretrunīgi vērtēta. Runa ir par deputātu priekšlikumiem, kas paredz līdzekļu piešķīrumu konkrētām iniciatīvām jeb tā sauktās “deputātu kvotas”. Par šīs prakses vēlamību publiskajā telpā šoreiz izvērtās diezgan plaša debate, un šim jautājumam kopumā pievērsta pastiprināta uzmanība. 2017. gada budžeta projektā „deputātu kvotām” piešķirti 27,9 miljoni eiro. Tas ir ievērojams pieaugums salīdzinājumā ar aptuveni 1,5 miljoniem latu, par ko kontekstā ar “deputātu kvotām” tika runāts pirms 10 gadiem. Interesanti, ka aptuvenais kopējais līdzekļu apjoms, kas šādā veidā tiek sadalīts, ir plašākai sabiedrībai neprognozējams līdz pat pēdējam brīdim. Vēl mēnesi pirms budžeta pieņemšanas mediju informācija liecināja, ka droši zināms vien par aptuveni 1-2 miljonu eiro atvēlēšanu.

Lai gan sistēmas aizstāvji norāda, ka tā paver iespēju tiešā un ātrā veidā nodrošināt finansējumu tur, kur tas ir visvairāk vajadzīgs, un nodrošina saikni starp deputātiem un to vēlētājiem, pret šo praksi vēršama arī kritika. Iebildumi lielā mērā saistīti ar to, ka prakse ir necaurskatāma un nav redzami vienoti principi un kritēriji, kas ļautu pretendentiem godīgā konkurencē pieteikties līdzekļu iegūšanai. Arī Valsts prezidents norādījis uz to, ka deputātu priekšlikumu saderību ar nozaru plānošanas dokumentiem būtu jāizskata ministrijās. Viņaprāt, situāciju varētu risināt, deputātus aktīvāk iesaistot budžeta plānošanas agrīnajās stadijās, kas ļautu šos priekšlikumus izskatīt ministrijās jau ātrāk. Vērojot valsts budžeta likuma skatīšanu Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā, nudien radās iespaids, ka deputāti darbojas drīzāk kā „balsošanas mašīna”, nevis spēj kaut cik nopietni izvērtēt katra no priekšlikumiem lietderību.

Paši „deputātu kvotu” priekšlikumu iesniedzēji bieži vien nebija ieradušies, lai pamatotu savu ierosinājumu nepieciešamību, un viņu vietā to darīja frakciju kolēģi. Kad atsevišķi citi deputāti uzdeva precizējošus jautājumus par līdzekļu izlietojumu, kas paredzēts priekšlikumos, to aizstāvji nereti nespēja sniegt detalizētu skaidrojumu vai solīja to izdarīt vēlāk. Vēl izskanēja arī aicinājums bez papildu argumentācijas „uzticēties Ministru kabinetam”, kurš esot priekšlikumus atbalstījis. Opozīcijas deputāti turpretim norādīja, ka lielais uz otro lasījumu iesniegto priekšlikumu skaits liek domāt, ka sākotnējais budžeta likumprojekts valdībā sagatavots nekvalitatīvi. Atsevišķos gadījumos deputāti aizbildinājās ar pārlieku lielo dokumentu daudzumu, kuros nevar atrast nepieciešamo informāciju, taču uzstāja uz to, ka pamatojums ir sagatavots un iesniegts. Atsevišķiem sīkiem priekšlikumiem šķietami vispār nevajadzētu būt Saeimas dienaskārtībā (kā, piemēram, finansējuma piešķiršana konkrētiem remontdarbiem).

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

Kā tikai dažus no ļoti daudzajiem deputātu priekšlikumiem, kas saistāmi ar "deputātu kvotu" sadali, varētu izcelt šādus no 17. novembra Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā skatītajiem:

- Nacionālās Apvienības priekšlikums piešķirt Priekuļu tehnikuma Ērgļu struktūrvienībai līdzekļus koka ēku būvniecības mācību darbnīcas labiekārtošanai. Paredzēts iekārtot 5 kokapstrādes darba galdus par aptuveni 7000 eiro. „No sirds Latvijai" (NSL) deputāte sēdē oponēja priekšlikumam un norādīja, ka profesionālās izglītības attīstīšanā jau ir ieguldīti lieli valsts līdzekļi un ka Izglītības un zinātnes ministrija spēj kompleksi izvērtēt, kur līdzekļus būtu jāinvestē un kāds būs šo investīciju rezultāts. Viņasprāt, ir absurdi, ka par jautājumiem par dažu tūkstošu piešķiršanu konkrētiem projektiem profesionālās izglītības attīstībai jālemj Saeimā apstākļos, kad valstī "ir kopējs profesionālās apmācības tīkls, kam būtu jāizvērtē, kādas profesijas tiek mācītas un kāds tehniskais aprīkojums tam ir nepieciešams".
- Frakcijas „Vienotība" priekšlikums par līdzekļu piešķīrumu Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Āzijas studiju nodaļai Arābu valodas un kultūras studiju programmai (40 000 eiro). NSL deputāte norādīja, ka programmas izveidošanā jau iepriekš izmantotas "deputātu kvotas" un tagad tās tiek lūgtas programmas uzturēšanai. Tika paustas bažas, ka šādi rodas situācija, kur katru gadu kvotās nepieciešams sadalīt arvien vairāk naudas, jo jāuztur iepriekšējā gadā uzsāktās iniciatīvas. Ministru kabinets priekšlikumu nebija atbalstījis, taču komisija vienalga lēma, ka līdzekļi jāpiešķir, neizskanot nekādai papildu argumentācijai.
- Piemērs opozīcijas priekšlikumam bija ierosinājums palielināt finansējumu studijām valsts dibinātās augstskolās. Priekšlikums pamatots ar "Augstskolas likuma 78(7). panta izpildi, kas paredz ikgadēju finansējuma pieaugumu studijām valsts dibinātās augstskolās ne mazāku par 0,25% no IKP, līdz tas sasniedz vismaz 2% no IKP". Argumenti pret šo priekšlikumu neizskanēja vispār, taču tas netika atbalstīts. Zīmīgi, ka neviens deputāts nebalsoja „pret", taču 6 no 8 balsojumā atturējās. Līdz ar to priekšlikums netika atbalstīts.
- Divu deputātu iesniegts priekšlikums paredzēja piešķirt līdzekļus Vides izglītības centra izveidei Stalbes pagastā (apm. 900 000 eiro). Priekšlikums bija Ministru kabinetā atbalstīts, bet iesniedzēji nebija ieradušies, lai to pamatotu. To centās darīt komisijas vadītājs, balstoties uz sarunu, kas viņam bijusi ar vienu no iesniedzējiem. Viņš gan nevarēja atbildēt uz detalizētiem jautājumiem. Opozīcijas deputāte pauda neizpratni, kāpēc notiek ārpus kārtas piešķīrumi institūcijām. Viņasprāt, priekšlikums izskatījās pēc īpašu privilēģiju piešķiršanas konkrētam spēlētājam bez pamatojuma. Vadītājs sīkāk jautājumu nekomentēja, bet uzsvēra, ka jautājums ir vērtēts (un atbalstīts) Ministru kabinetā, taču pašam ir pārlieku daudz dokumentu, lai būtu iespējams

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

sameklēt priekšlikumam atbilstošos. Deputāti vienojas konkrēto priekšlikumu tomēr atlikt, līdz visiem būs bijis laiks iepazīties ar pamatojumu.

Par to, ka kvotu sistēma varētu nenodrošināt līdzekļu leģitīmu sadali vienmērīgai valsts attīstībai, liecina arī piešķirto līdzekļu reģionālais izvietojums. Publiskajā telpā pieejamie apkopojumi par šo tēmu liecina, ka, piemēram, Ventspils pašvaldība kvotu priekšlikumu ietvaros saņēmusi pat divreiz vairāk līdzekļu kā nākamā lielākos līdzekļus saņemošā pašvaldība (Liepāja).

Kvotu jautājumā izpaužas arī opozīcijas marginalizēšanas problēma, jo Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas sēdēs nereti bija vērojamas situācijas, kur pēc opozīcijas deputātu pamatojuma kādam savam priekšlikumam par līdzekļu piešķiršanu vairākums to noraidīja balsojumā bez neviena izteikta pretargumenta. Līdzīgi notika ar deputātes Sudrabas priekšlikumu Likuma par budžeta un finanšu vadību grozījumu projektam, kas paredzēja, ka ministrijām turpmāk, vēršoties pie Saeimas saistībā ar budžeta apropriāciju pārdali, būtu jāsniedz detalizētāka informācija. Pret priekšlikumu nedz komisijas sēdē, nedz plenārsēdē neizskanēja argumenti, taču balsojumos tas tika noraidīts. Tiesa gan, lai gan opozīcijas deputātu priekšlikumus šāds liktenis piemeklējis biežāk, arī atsevišķu pozīcijas deputātu priekšlikumi līdzīgi noraidīti. Piemēram, 11. novembra Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas sēdē pēc deputāta Viļņa Ķirša (Vienotība) sniegtā pamatojuma diviem priekšlikumiem saistībā ar grozījumiem Likumā par ostām tie abi noraidīti, neizskanot pretargumentācijai.

Grozījumi Maksātnespējas likumā (753/Lp12) – Pieņemts likums 22.12.2016

Saeimā novembrī iesniegts Maksātnespējas likuma grozījumu projekts, kaut gan Saeimā jau vairākus gadus atrodas cits likumprojekts, kas ietver ar šo korupcijas riskiem bagāto jomu saistītas reformas. Opozīcijas deputāti pauda bažas par to, ka jaunais likumprojekts, ar kuru paredzēts risināt mazāku jautājumu loku, lai panāktu reformu īstenošanas uzsākšanu jau 2017. gada janvārī, bija sasteigts un padarīja diskusijas darba grupā par agrāko likumprojektu veltīgas. Viņi norādīja arī uz to, ka jaunais likumprojekts attiecās tikai uz maznozīmīgiem jautājumiem, kuri nebūtu uzskatāmi par steidzamākajiem. Kritika veltīta arī procesam darba grupā gan saistībā ar to, ka tajā netika pieņemti lēmumi, gan to, ka deputātu interese bijusi ļoti maza un apmeklētība zema.

8. novembrī Juridiskās komisijas priekšsēdētājs skaidroja, ka paredzēts Saeimā iesniegt likumprojektu, kas paredzētu reformas divos virzienos. Viens no tiem ir saistīts ar Maksātnespējas administrācijas funkciju palielināšanu "nododot tai sertifikācijas funkciju, stiprinot uzraudzības veidus un ieviešot disciplināratbildību administratoriem". Otrs virziens saistīts ar izmaiņām tiesiskās aizsardzības procesa regulējumā un to personu loka paplašināšanu, kuras var uzraudzīt tiesiskās

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

aizsardzības procesus. Deputāts skaidroja, ka "atbilstoši tam, kā ir strādāts darba grupā, un atbilstoši maksātnespējas jautājuma konsultatīvajā padomē lemtajam ir panākts atbalsts tam, lai komisija izskatītu šos divus reformu virzienus konkrētās redakcijās kā likumprojektu ar mērķi, lai grozījumi varētu stāties spēkā jau 1. janvārī". Komisijas priekšsēdētājs norādīja, ka darba grupas darbs ar to netiks pārtraukts un tajā vēl jāizskata vairāki jautājumi, piemēram, parādnieka valdes locekļu atbildība par dokumentu savlaicīgu neiesniegšanu, dokumentu apjoms, kas administratoriem nododams arhīvā, jautājumi, kas saistīti ar fizisko personu maksātnespējas regulējumu, u.c.

Deputāte no Latvijas Reģionu apvienības (LRA) norādīja, ka nedz komisijas priekšsēdētāja skaidrojums, nedz tam sekojošais Tieslietu ministrijas izklāsts par jautājumu nav palīdzējis saprast, kāpēc nepieciešams šos jautājumus risināt jaunā likumprojektā, nevis izmantot likumprojektu (106/Lp12), kas jau kopš 2014. gada decembra tiek skatīts Saeimā un jau ilgu laiku gatavots otrajam lasījumam. Komisijas vadītājs paskaidroja, ka šāda situācija radusies tādēļ, ka darba grupā, kas strādā pie sākotnējā likumprojekta, vēl nepieciešamas plašas diskusijas par iepriekš uzskaitītajiem jautājumiem. Savukārt valdībai esot apņemšanās uzsākt reformas no nākamā gada un spiediens šajā virzienā ir arī no nevalstiskā sektora spēlētājiem, tāpēc nepieciešams izdalīt mazāku daļu no lielā likumprojekta, lai reformas uzsāktu pakāpeniski.

Kad komisijas vadītājs deva vārdu Ārvalstu investoru padomes pārstāvim, radās neliels apjukums par to, vai runa ir par grozījumiem Maksātnespējas likumā, vai arī par "jaunu likumprojektu, kas saistīts ar tiesiskās aizsardzības regulējuma reformēšanu". „No sirds Latvijai" deputāts savukārt pauda neizpratni par to, vai jauna likumprojekta izstrādes gadījumā nepieciešams atkārtoti iesniegt visus priekšlikumus, kas iesniegti iepriekšējam likumprojektam. Vienotības deputāts apšaubīja vienprātības pastāvēšanu arī saistībā ar jauno likumprojektu un pauda neizpratni par to, kāda būs atšķirība no iepriekšējā likumprojekta skatīšanas. Saskaņas deputāts veltīja procesam skarbus vārdus, nosaucot piedāvāto likumprojektu par reformas imitāciju. Viņš apgalvoja, ka jautājumu risināšana attiecībā uz iepriekšējo likumprojektu novirzīta uz darba grupu, kurā notikusi jautājumu „nomudžināšana" nevis risināšana. Jaunais likumprojekts apgrūtināšot deputātus, jo vajadzēs iepriekšējam likumprojektam iesniegtos priekšlikumus iesniegt atkārtoti. Notiekošais liecinot par to, ka būtisko konceptuālo jautājumu risināšanu "provizoriski paredzēts atlikt uz 2018. vai 2019. gadu".

Saskaņā ar LRA pārstāves teikto deputāti apspriežamo likumprojektu saņēmuši tikai iepriekšējās dienas rītā, dažas stundas pirms darba grupas sēdes, kur tas ticis apspriests. Likumprojekts, viņasprāt, iesniegts sasteigti un neizdiskutēti, jo "kaut kur gaisā ticis pieņemts lēmums, ka tam jāstājas spēkā 1. janvārī". Komisijas vadītājs gan

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

oponēja, ka likumprojekts skatīts arī nedēļu ātrāk darba grupā un kopš tā brīža tajā veiktas salīdzinoši nelielas izmaiņas. Vienotības deputāte norādīja, ka konceptuāla vienošanās par reformu īstenošanu vairākos blokos esot gan panākta jau iepriekš. Komisijas balsojumā „par" bija 6 deputāti, un 5 deputāti atturējās. Līdz ar to likumprojekta virzība saņēma atbalstu. Likums tika pieņemts galīgajā lasījumā 22. decembrī.

Skatīts Juridiskajā komisijā 2016. gada 8., 16., 22. un 29. novembra sēdēs.

Amatā iecelšanas

Novembra monitoringa periods ietvēra vienu izlasē iekļautu amatpersonas iecelšanu. Saeima iecēla amatā Augstākās tiesas tiesnesi, taču šajā gadījumā valsts sagrābšanas pazīmes netika novērotas.

Deputātu viedokļi par likumdošanas procesu novembrī

Arī novembra mēnesī visu Saeimas frakciju deputātiem tika jautāts viņu viedoklis par likumdošanas procesu Saeimā.

„Latvijas Reģionu apvienības" deputāte Inga Bite vērsa uzmanību uz Maksātnespējas likuma izskatīšanu. Viņasprāt, koalīcijas deputāti, imitējot darbību šajā jomā, centušies būvēt savu politisko kapitālu. Viņa norādīja uz to, ka Saeimā jau vairāk kā 2 gadus atrodas apjomīgs grozījumu likumprojekts (106/Lp12), kurš, viņasprāt, mērķtiecīgi bremzēts. Lai gan ar likumprojektu strādāts darba grupā, pārējo deputātu interese bijusi ārkārtīgi maza. Bite min kā piemēru gadījumu, kad uz darba grupas sēdi ieradusies tikai viņa un darba grupas vadītājs. Pēc šīs ļoti mazās intereses par jautājuma sakārtošanu viņu pārsteidzis tas, ka pēkšņi Saeimā iesniegts cits likumprojekts, kas paredz grozījumus Maksātnespējas likumā (753/Lp12). Šis likumprojekts ne vien pieņemts pirmajā lasījumā jau dažas dienas pēc tam, kad iesniegts Saeimā, bet arī caurlūkots diezgan strauji. 10. novembra plenārsēdē, kur likumprojekts pieņemts pirmajā lasījumā, tā referente skaidroja, ka ideja par jauno projektu radusies, strādājot darba grupai, un tā iecerēta kā daļa no pakāpeniska reformu procesa, no kura šis būtu tikai pirmais solis paralēli apjomīgākiem grozījumiem, kas paredzēti vecākajā likumprojektā. Deputāte Bite turpretim no Saeimas tribīnes norādīja uz iespaidu, ka lēmumu par alternatīva likumprojekta izveidi pieņēmusi kāda cita šķietami slepena darba grupa, kuras darbībā viņa nav bijusi iesaistīta.

Inguna Sudraba (NSL) pauda uzskatu, ka "deputātu un frakciju iesniegtie priekšlikumi tā saucamo deputātu kvotu sadalei ir nepieņemams valsts budžeta līdzekļu izlietošanas veids". Viņa arī norādīja, ka šāda prakse rada neskaidrības par

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

mērķiem un īstenošanas iespējām, kā arī spēcina korupcijas riskus. Tomēr deputāte nenoliedza, ka nauda, kas tiek sadalīta "kvotu sistēmas" ietvaros, mēdz nonākt arī pie saņēmējiem, kam tā tiešām nepieciešama, bet veids, kā šis process notiek, būtu jāpārskata. Līdzīgās domās ir arī deputāts Andrejs Judins (Vienotība), kurš norādīja, ka sadales priekšlikumos iekļautās lietas pašas par sevi nav obligāti sliktas, bet sistēma, kā šie budžeta līdzekļi tiek sadalīti, būtu pilnveidojama.

Uzrunātie pārējo frakciju deputāti novembrī savu viedokli nesniedza, aizbildinoties ar saspringto grafiku.

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

Par projektu

Projekta mērķi ir metodoloģijas radīšana un aprobēšana praksē iespējamo valsts sagrābšanas gadījumu monitoringam likumdošanas procesā un parlamenta ieceļamo valsts amatpersonu iecelšanā, kā arī plašākās sabiedrības un politiķu uzmanības piesaistīšana valsts sagrābšanas riskiem un to mazināšanas iespējām.

Projekta ietvaros ar valsts sagrābšanu tiek saprasts korupcijas paveids, kurā kontroli pār rīcībpolitikas procesiem un sabiedrības „spēles noteikumu" veidošanu savā labā iegūst privāti aktieri (uzņēmumi un vai elites grupas), novedot pie nozīmīgiem sociāliem zaudējumiem. Varētu teikt, ka privātais sektors diktē publiskajam noteikumus. Valsts sagrābšana var notikt ne tikai ar maksāšanas palīdzību.[3] Tomēr, lai skaidri nošķirtu no leģitīmas privātā sektora interešu pārstāvniecības un lobēšanas, šajā projektā ar valsts sagrābšanu tiek saprasta primāri tāda situācija, kur privātā sektora aktieri īsteno diktātu ar ekonomisku labumu (kukuļu, daļēji vai pilnīgi slēpta partiju finansējuma) sniegšanas palīdzību lēmumu pieņēmējiem.

Viena no apjomīgākajām projekta aktivitātēm ir atlasītu likumdošanas iniciatīvu virzības un amatpersonu iecelšanas monitorings saskaņā ar oriģinālu metodoloģiju, kas izstrādāta tā, lai pēc iespējas precīzāk definētu varbūtējas neleģitīmas ietekmes pazīmes. Likumdošanas iniciatīvu izlase aptver likumprojektus pretkorupcijas, labas pārvaldības, demokrātijas kvalitātes un citās jomās. Monitorings sākās 2015. gada nogalē un noslēgsies 2017. gadā vidū. Rezultāti tiek publiskoti tīmekļa vietnēs www.deputatiuzdelnas.lv un www.providus.lv, kā arī noslēgumā tiks apkopoti analītiskajā ziņojumā. Turklāt, balstoties projektā gūtajā pieredzē, rokasgrāmatā tiks aplūkotas valsts sagrābšanas iespējamās pazīmes, ietverot ieteikumus to monitoringam. Rokasgrāmatas primārā mērķauditorija būs pilsoniskās sabiedrības aktīvisti un organizācijas citās valstīs.

Paralēli tiek izstrādātas arī gadījumu analīzes, kas sniedz padziļinātu ieskatu konkrētu jomu jautājumu risināšana. Pirmā gadījuma analīze aplūko KNAB darbu, otrā – gāzes tirgus liberalizācijas lēmumu pieņemšanas procesu. Projekta ietvaros paredzētas četras sabiedriskas diskusijas par aktualitātēm pretkorupcijas, pārvaldības un demokrātijas kvalitātes jautājumos. Divas diskusijas Rīgā, un divas – Latvijas reģionos (viena no tām notika Cēsīs – 2016. gada jūlijā).

Atsevišķos gadījumos projektā iesaistītās organizācijas iesaistās konkrētu priekšlikumu aizstāvībā, galvenokārt pievēršot uzmanību jautājumiem, kuri iekļauti Delnas un PROVIDUS sastādītajā darbu sarakstā 12. Saeimai „10 svarīgākie darbi labākai un godīgākai Latvijai".

[3] http://anticorrp.eu/wp-content/uploads/2014/10/D1.1-State-of-the-art-report-on-theories-and-harmonised-concepts-of-corruption.pdf

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

Pielikums: novembrī monitorētie likumprojekti

Likumprojekts	Numurs Saeimas likumprojektu reģistrā	Izskatīšana stadija uz 06.01.2017
Grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā	67	Pieņemts likums 17.11.2016
Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā	148	2. lasījums 16.06.2016
Grozījumi Dzīvesvietas deklarēšanas likumā	517	1. lasījums 31.03.2016
Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā	588	Pieņemts likums 10.11.2016
Grozījumi likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos"	590	2. lasījums 01.12.2016
Uzturlīdzekļu garantiju fonda likums	602	Pieņemts likums 01.12.2016
Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā	606	2. lasījums 27.10.2016
Grozījums Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā	610	2. lasījums 01.12.2016
Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā	613	Pieņemts likums 15.12.2016
Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā	614	Pieņemts likums 17.11.2016
Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā	616	Pieņemts likums 10.11.2016
Publisko iepirkumu likums	621	Pieņemts likums 15.12.2016
Grozījumi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā	634	2. lasījums 01.12.2016
Grozījumi Apsardzes darbības likumā	636	2. lasījums 10.11.2016
Grozījumi Kriminālllikumā	638	Pieņemts likums 15.12.2016
Grozījums Reklāmas likumā	641	Pieņemts likums 17.11.2016
Grozījumi Imigrācijas likumā	652	2. lasījums 15.12.2016
Grozījumi Civilprocesa likumā	661	Pieņemts likums 08.12.2016
Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā	668	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Likumā par ostām	669	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Zemes ierīcības likumā	671	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Ģeotelpiskās informācijas likumā	672	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā	673	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Kriminālprocesa likumā	674	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Elektroenerģijas nodokļa likumā	677	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli"	678	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par akcīzes nodokli"	679	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā	681	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par obligāto apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām"	682	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Iepakojuma likumā	685	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Ūdens apsaimniekošanas likumā	686	Pieņemts likums 23.11.2016

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

Grozījumi Likumā par budžetu un finanšu vadību	687	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā	688	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par valsts pensijām”	689	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru”	690	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Energoefektivitātes likumā	691	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Būvniecības likumā	692	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”	693	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā	694	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Muitas likumā	697	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Preču un pakalpojumu loteriju likumā	698	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par uzņēmumu ienākuma nodokli”	699	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Mikrouzņēmumu nodokļa likumā	700	Pieņemts likums 20.12.2016
Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā	701	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Autoceļu lietošanas nodevas likumā	702	Pieņemts likums 23.11.2016
Par likuma „Par vieglo automobiļu un motociklu nodokli” atzīšanu par spēku zaudējušu	703	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā	704	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā	705	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījums Valsts civildienesta likumā	706	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu”	710	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā	712	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”	713	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Civilprocesa likumā	714	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu likumā	716	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par nodokļiem un nodevām”	717	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Kredītiestāžu likumā	718	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā	719	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par grāmatvedību”	720	Pieņemts likums 23.11.2016
Jaunuzņēmumu darbības atbalsta likums	721	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā	723	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā	724	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Izglītības likumā	725	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi likumā „Par Valsts ieņēmumu	726	Pieņemts likums 23.11.2016

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.

dienestu”		
Grozījumi Elektronisko sakaru likumā	727	Pieņemts likums 23.11.2016
Grozījumi Apsardzes darbības likumā	728	Pieņemts likums 23.11.2016
Likums „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2017., 2018. un 2019.gadam”	729	Pieņemts likums 24.11.2016
Likums „Par valsts budžetu 2017.gadam”	730	Pieņemts likums 24.11.2016
Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums	731	2. lasījums 22.12.2016
Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu likums	732	1. lasījums 22.12.2016
Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likums	734	1. lasījums 15.12.2016
Grozījumi Civilprocesa likumā	735	1. lasījums 20.12.2016
Grozījumi Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likumā	736	1. lasījums 15.12.2016
Grozījumi Elektronisko sakaru likumā	737	1. lasījums 15.12.2016
Grozījumi Patvēruma likumā	739	1. lasījums 01.12.2016
Grozījumi Biedrību un nodibinājumu likumā	744	1. lasījums 08.12.2016
Grozījumi Eiropas ekonomisko interešu grupu likumā	745	1. lasījums 01.12.2016
Grozījumi Eiropas komercsabiedrību likumā	747	1. lasījums 01.12.2016
Grozījumi Eiropas kooperatīvo sabiedrību likumā	748	1. lasījums 01.12.2016
Grozījumi Komerclikumā	749	1. lasījums 01.12.2016
Grozījumi Politisko partiju likumā	752	1. lasījums 08.12.2016
Grozījumi Maksātnespējas likumā	753	Pieņemts likums 22.12.2016
Grozījumi Valsts civildienesta likumā	754	1. lasījums 01.12.2016
Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā	758	Pieņemts likums 01.12.2016

Projektu daļēji finansiāli atbalsta fonds Atvērtās sabiedrības institūts (*Foundation Open Society Institute*) sadarbībā ar Atvērtās sabiedrības fondu (*Open Society Foundations*) *Think Tank Fund*.